

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Інноваційні фінансові технології в банківській сфері

Шифр та назва спеціальності

D2 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Спеціалізація

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Освітня програма

Фінанси, банківська справа та страхування

Тип дисципліни

Вибіркова

Рівень освіти

Третій (освітньо-науковий)

Форма навчання

Денна, заочна

Семестр

3

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Осипова Світлана Костянтинівна

Svitlana.Osipova@khpi.edu.ua

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів

Авторка понад 40 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Банки та банківська справа», «Міжнародний банківський бізнес», «Страхування та страхова справа», «Банківський менеджмент».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Освітній компонент спрямовано на формування у аспірантів системних знань, науково-прикладних компетентностей та дослідницької культури щодо сутності, форм та наслідків впровадження інноваційних фінансових технологій у банківській сфері в умовах цифрової трансформації, глобалізації та зміни регуляторного середовища. Розглядаються технологічні, організаційні та регуляторні інновації. Особливу увагу приділено методологічним засадам наукового дослідження інноваційних процесів у банківництві.

Мета та цілі дисципліни

Сформувати у аспіранта теоретичні уявлення та практичні навички щодо наукового аналізу, критичного оцінювання та прогнозування інноваційного розвитку банківської сфери на основі впровадження FinTech, а також розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо імплементації інноваційних технологій з урахуванням сучасних глобальних та національних викликів в процесі виконання дисертаційного дослідження.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - екзамен.

Компетентності

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхуванні та фондового ринку на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору.

СК04. Здатність використовувати методи та інструменти наукових досліджень, застосовувати сучасні інформаційні технології, економіко-математичні моделі, інформаційно-аналітичні програмні продукти та системи для обґрунтування, підтвердження/спростування гіпотез та визначення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхуванні та фондовому ринку.

СК07. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів за різними напрямками та сферами фінансової діяльності.

Результати навчання

РН04. Застосовувати сучасні інформаційні технології та системи, програмне забезпечення у науковій діяльності для пошуку та критичного аналізу інформації.

РН05. Розробляти, оцінювати та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які спрямовані на розв'язання значущих проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з урахуванням соціально-економічних, етичних, екологічних і правових аспектів та управляти ними.

РН06. Розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення, пов'язані з підвищенням результативності, дієвості та ефективності формування та використання фінансових ресурсів за різними напрямками та сферами фінансової діяльності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Освітній компонент «Інноваційні фінансові технології в банківській сфері» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми спирається на освітні компоненти: Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності; Сучасні методи досліджень з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; Студії з фінансів, банківської справи та страхування.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться із застосуванням інтерактивних методів та інноваційних освітніх технологій. Практичні заняття реалізуються у формі семінарів із використанням командної роботи, кейс-орієнтованого консультування та інструментів зворотного зв'язку між здобувачами. Освітній процес базується на поєднанні теоретичної підготовки з імітаційним моделюванням професійних ситуацій у фінансовій сфері.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Тема 1. Теоретико-методологічні засади дослідження інноваційних фінансових технологій в банківській сфері	2
Сутність, класифікація та еволюція FinTech. Інноваційна фінансова технологія як об'єкт наукового дослідження. Драйвери та бар'єри впровадження FinTech в банках. Взаємозв'язок FinTech з цифровою трансформацією фінансового сектору. Методологічні підходи до аналізу FinTech-інновацій.	
Тема 2. Цифрова трансформація банківської діяльності та екосистемний підхід	2
Концептуальні основи цифрової трансформації банків. Еволюція цифрового банкінгу: від інтернет-банкінгу до екосистем. Цифрові бізнес-моделі в банківництві. Конкуренція банків з FinTech-компаніями та BigTech. Стратегії адаптації традиційних банків.	
Тема 3. Big Data та аналітика даних в управлінні банківськими ризиками	2
Концепція Big Data у банківській сфері. Джерела формування великих масивів даних. Предиктивна аналітика для управління кредитними та операційними ризиками. Використання Big Data для персоналізації банківських продуктів. Аналітика клієнтського досвіду. Нормативно-правове регулювання роботи з персональними даними.	
Тема 4. Технологія блокчейн та смарт-контракти в банківській діяльності	2
Принципи функціонування розподіленого реєстру в банківництві. Смарт-контракти для автоматизації банківських операцій. Використання блокчейну для міжбанківських розрахунків та торгівлі активами. Цифрові валюти центральних. Криптоактиви та токенизація активів. Ризики та обмеження впровадження блокчейну в банках.	
Тема 5. Open Banking, API та платформні моделі в банківському бізнесі	2
Концепція відкритого банкінгу та її імплементація в Україні. Відкриті API як драйвер інтеграції банків з FinTech-компаніями. Регуляторні аспекти Open Banking. Захист даних клієнтів.	
Тема 6. Інноваційні банківські продукти та канали дистрибуції	2
Необанки та цифрові банки: світовий та український досвід. Вбудований банкінг в e-commerce. Інноваційні кредитні продукти: швидке онлайн-кредитування, P2P-кредитування. Новітні платіжні інструменти. Персоналізація банківських продуктів на основі аналітики	
Тема 7. Регуляторні інновації у банківському нагляді	2
Трансформація пруденційного нагляду в умовах цифровізації. RegTech для автоматизації комплаєнсу. SupTech: інструменти нагляду реального часу. Вимоги до кібербезпеки банківських установ.	
Тема 8. Управління ризиками інноваційної діяльності банківських установ	2
Кіберризики в банківській сфері: ідентифікація, оцінка та управління. Операційна стійкість в умовах цифрової трансформації. Ризики аутсорсингу та API-взаємодії. Інтегроване управління ризиками FinTech-інновацій.	
Тема 9. Цифрова ідентифікація, біометричні технології та дистанційне обслуговування в банківській сфері	2
Концепція цифрової ідентифікації клієнтів. Біометричні технології для автентифікації в банкінгу. Віддалена ідентифікація. Дистанційне відкриття рахунків. Нормативно-правове регулювання біометрії та захист біометричних даних. Інноваційні канали дистанційного обслуговування.	
Тема 10. Науково-дослідні парадигми FinTech-інновацій у банківництві: методологія та прогнозування	2
Ідентифікація провідних наукових шкіл у сфері банківських FinTech-інновацій.	

Сучасні тренди наукових досліджень у сфері цифрового банкінгу. Методи сценарного моделювання та прогнозування розвитку FinTech.

Загальна кількість годин **20**

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти а
Тема 1. Теоретико-методологічні засади дослідження інноваційних фінансових технологій в банківській сфері Аналіз наукових підходів до класифікації FinTech в банківництві. Огляд сучасних досліджень з цифрової трансформації банків.	2	0,12
Тема 2. Цифрова трансформація банківської діяльності та екосистемний підхід Дослідження цифрових бізнес-моделей провідних банків України. Аналіз стратегій цифрової трансформації.	2	0,12
Тема 3 Big Data та аналітика даних в управлінні банківськими ризиками Методологія предиктивного моделювання кредитного ризику. Аналіз даних для оцінки клієнтської поведінки.	2	0,12
Тема 4. Технологія блокчейн та смарт-контракти в банківській діяльності Аналіз прикладів впровадження блокчейну у міжнародних та українських банках. Оцінка потенціалу CBDC.	2	0,12
Тема 5. Open Banking, API та платформні моделі в банківському бізнесі Моделювання API-стратегії банку. Аналіз дорожньої карти впровадження Open Banking в Україні.	2	0,12
Тема 6. Інноваційні банківські продукти та канали дистрибуції Проектування інноваційного банківського продукту. Аналіз ринку необанків в Україні та світі.	2	0,12
Тема 7. Регуляторні інновації у банківському нагляді Порівняльний аналіз регуляторних пісочниць різних країн. Оцінка впровадження RegTech в Україні.	2	0,12
Тема 8. Управління ризиками інноваційної діяльності банківських установ Кейс-аналіз кіберінцидентів у банківській сфері. Розробка політики управління ризиками цифрової трансформації.	2	0,12
Тема 9. Цифрова ідентифікація, біометричні технології та дистанційне обслуговування в банківській сфері Аналіз кейсів впровадження біометричних систем в українських банках. Оцінка нормативно-правових вимог до зберігання біометричних даних. Моделювання процесу дистанційної ідентифікації клієнта.	2	0,12
Тема 10. Науково-дослідні парадигми FinTech-інновацій у банківництві: методологія та прогнозування Бібліометричний аналіз публікаційної активності у сфері цифрового банкінгу. Підготовка анотації наукової статті за	2	0,12

тематикою дослідження.

Загальна кількість годин	20	$\sum_{i=1}^n a_i=1,2$
---------------------------------	-----------	------------------------

Лабораторні заняття

Не передбачені.

Контрольні роботи

Теми контрольних робіт

Вагові
коефіцієнти b

Тема. Комплексна контрольна робота з компонента «Інноваційні фінансові технології в банківській сфері». Вирішення практичних завдань та ситуацій.	1,6
--	-----

Загалом	$\sum_{i=1}^m b_i=1,6$
----------------	------------------------

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення

Кількість годин

Тема 1. Теоретико-методологічні засади дослідження інноваційних фінансових технологій в банківській сфері	4
--	---

Нормативно-правове забезпечення FinTech в Україні. Аналіз впливу європейської Директиви PSD2.

Тема 2. Цифрова трансформація банківської діяльності та екосистемний підхід	4
--	---

Концептуальні моделі цифрової зрілості банків. Стратегічні рамки цифрової трансформації НБУ.

Тема 3. Big Data та аналітика даних в управлінні банківськими ризиками	4
---	---

Нормативно-правове забезпечення захисту персональних даних. Вимоги до кібербезпеки при роботі з великими даними.

Тема 4. Технологія блокчейн та смарт-контракти в банківській діяльності	4
--	---

Правове регулювання обігу криптоактивів та смарт-контрактів та його імплементація в банківській бізнес

Тема 5. Open Banking, API та платформні моделі в банківському бізнесі	4
--	---

Вимоги НБУ до API-специфікацій та стандартів безпеки. Управління ризиками API-взаємодії.

Тема 6. Інноваційні банківські продукти та канали дистрибуції	4
--	---

Регуляторні вимоги до цифрових банків та необанків. Стандарти BaaS.

Тема 7. Регуляторні інновації у банківському нагляді	4
---	---

Роль НБУ у впровадженні технологій RegTech/SupTech. Правові засади функціонування регуляторної пісочниці НБУ.

Тема 8. Управління ризиками інноваційної діяльності банківських установ	4
--	---

Нормативно-правове забезпечення кібербезпеки в банках. Стандарти операційної стійкості.

Тема 9. Цифрова ідентифікація, біометричні технології та дистанційне	4
---	---

обслуговування в банківській сфері

Нормативно-правове забезпечення цифрової ідентифікації в Україні.

Порівняльний аналіз міжнародних стандартів. Захист біометричних даних.

Тема 10. Науково-дослідні парадигми FinTech-інновацій у банківництві: методологія та прогнозування 4

Компаративний аналіз наукових підходів до визначення дефініцій «FinTech», «Digital Banking», «Neobank» у працях вітчизняних та зарубіжних вчених.

Загальна кількість годин 40

Тематика індивідуальних завдань

Тематика індивідуальних завдань передбачає поглиблене опрацювання ключових аспектів теорії та методології наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, зокрема концептуальних засад інноваційної фінансової технології в банківській сфері. Здобувач обирає конкретну тему в межах загальної тематики за погодженням з викладачем. Завдання виконується протягом навчальних тижнів і подається на перевірку до залікового тижня.

Теми індивідуального завдання

1. Еволюція FinTech-ринку в Україні: етапи, драйвери, перспективи.
2. Застосування технології блокчейн для оптимізації міжбанківських розрахунків
3. Розвиток необанків та цифрових банків в Україні: стратегії, продукти, виклики.
4. Open Banking в Україні: правове регулювання, API-стандарти, перспективи.
5. Впровадження RegTech для автоматизації KYC/AML-процесів в банках.
6. Big Data в управлінні кредитним ризиком банку: методологія та інструментарій.
7. Роботизація банківських процесів: досвід українських та зарубіжних банків.
8. Концепція е-гривні НБУ: технологічні рішення, переваги, ризики.
9. Безпека FinTech-екосистеми: кіберризик та методи їх мінімізації.
10. Управління кіберризиками в банках: розробка політики кіберстійкості та створення банківських продуктів.

Загальна кількість годин 40

Загалом $\sum_{i=1}^n c_i=1,2$

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми дисципліни шляхом: проходження професійних курсів чи тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям компонента.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. Онлайн-курс Digital трансформація у фінансових послугах. (Coursera) (Можливість перезарахування Тем 2 Цифрова трансформація банківської діяльності та екосистемний підхід - 2 години).

<https://www.coursera.org/specializations/digital-transformation-financial-services>

2. Онлайн-курс Криптовалюта та блокчейн: введення у цифрові валюти (Coursera). (Можливість перезарахування Тем 4 Технологія блокчейн та смарт-контракти в банківській діяльності - 2 години).

<https://www.coursera.org/learn/wharton-cryptocurrency-blockchain-introduction-digital-currency?specialization=wharton-fintech>

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>
2. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20>
3. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
4. Корнеєв В. В., Береславська О. І., Гулей А. І. та ін. Фінансові технології : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. В. Корнеєва. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 244 с.
5. Ніколашин А. О. Fintech у банківській справі, страхуванні та управлінні активами : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021.
6. Банківські технології та інновації : навчальний посібник / О. В. Дзюблюк, О. В. Стефанишин, Л. Б. Рибак, О. Я. Ковалюк. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 356 с.
7. Осипова С.К., Носирев О.О., Деділова Т.В. Фінансове стимулювання менеджменту інноваційного підприємництва в системі стратегічного розвитку підприємств промислового сектору. Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки). Харків: НТУ «ХПІ», 2021. № 4, С. 20-25.
8. Лучко Г. Й. Цифрова трансформація банківського бізнесу в умовах розвитку фінансових технологій. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2023. № 6 (53). С. 89-101.
9. Осипова С., Горох О., Нагаєва Г. Роль міжнародних банків у забезпеченні глобальної фінансової стабільності. Успіхи і досягнення у науці. Серія «Соціальні та поведінкові науки». 2025. № 1(11). С. 1030-1042. URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-1\(11\)-1030-1042](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-1(11)-1030-1042)
10. Осипова С.К., Горох, О. В., Остапенко, Р. М. Цифрова трансформація інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва при виборі сучасних бізнес-моделей. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг Харків: ДБТУ, 2024. Вип. 2 (36). С. 39-50. URL: http://economic_strategy_journal.btu.kharkiv.ua/esptssd/uk/article/view/113
11. Осипова С., Татаринцева Ю. Розробка стратегій фінансового управління монетизацією в цифровому маркетингу банків. Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки). 2024. № 4. С. 95-102.
12. Про затвердження Концепції розвитку інноваційних наглядових та регуляторних технологій в системі нагляду за фінансовим сектором : розпорядження НБУ від 09.07.2021. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/%D0%A1oncept_development_Suptech_Regtech.pdf

Додаткова література

1. Демчишак Н., Лоїк Р., Лоїк А. Розвиток цифрових технологій у банківській системі України: інновації в кредитуванні, ризики та перспективи. Економіка та суспільство. 2024. № 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/371>
2. Акименко Н. В., Мамонтенко Н. С. Банківська система в умовах цифрової економіки. Бізнес Інформ. 2021. № 5. С. 333-338.
3. Осипова С.К., Мехович С.А., Попов О.В. Особливості управління впровадженням регіональних інноваційних перетворень. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2022. №9-10 (175-176). С. 40-52.
4. Осипова С.К., Корзун В.С. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2022. №7-8(173-174). С. 52-59.
5. Луців Б. Л. Виклики та тренди розвитку FinTech на банківському, страховому та фондовому ринках. Інноваційна економіка. 2024. № 3. С.193-199.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL:<http://www.kmu.gov.ua>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:<http://www.minfin.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua>

Система оцінювання

Академічні успіхи здобувача вищої освіти визначаються за допомогою критеріїв та системи оцінювання знань та вмінь здобувачів, яка використовується в НТУ «ХПІ» (<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2025/03/Polozhennya-pro-kryteriyi-otsinyuvannya-znan-ta-vmin-i-pro-rejtyng-zdobuvachiv.pdf>)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, а також контрольних робіт. Підсумковий контроль здійснюється за результатами екзамену або в результаті накопичення оцінок з окремих тем у разі виконання здобувачем усіх видів поточних контрольних заходів. За умовами виконання здобувачем контрольної роботи з освітнього компоненту на контрольному заході, але за відсутності результатів поточного контролю (практичні заняття), здобувач не може бути атестованим із освітнього компоненту до ліквідації ним поточної заборгованості. Розрахункове значення у кількісній формі підсумкової оцінки визначається за формулою:

$$O = \Sigma(K_i \times O_i) / \Sigma K_i$$

де K_i – кількість кредитів i -го виду занять; O_i – оцінка у кількісній формі (бали) з i -го виду занять. Розподіл кредитів за видами занять з освітнього компоненту

Види занять	Кількість кредитів / ваговий коефіцієнт (K_i)	Максимальна оцінка (O_i), бали	$K_i \times O_i$ (Максимум)
Практичні роботи	1,2	100	120
Контрольна робота	1,6	100	160
Індивідуальне завдання	1,2	100	120
	$\Sigma K_i=4$		$\Sigma K_i \times O_i = 400$

Оцінювання кожного виду занять (O_i) здійснюється за 100-бальною шкалою.

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводиться до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри

Олександр МАНОЙЛЕНКО

Гарант ОП

Олександр МАНОЙЛЕНКО